OOSTBEER

DE BELEVING VAN EEN VESTING

COLOFON

Oostbeer - De Beleving van een vesting

Restauratie projectcoördinatie
Gemeente Vlissingen
Paul Krugerstraat 1
4382MA VLISSINGEN

Sponsoring
Stichting Vesting Vlissingen
Boterbloemlaan 32
4382 XK VLISSINGEN

NL94RABO0169994937
o.v.v. Oostbeer

Contactpersoon: Nienke van Heulen
E-mail: Nvanheulen@vlissingen.nl
Telnr: 0118- 487326 / 06-52868044

Mede gesponsord door:

buro MAAN
Prins Hendrikkade 12G
3071KB Rotterdam

12 april 2016

MAAN
STEDENBOUW BEELDENDE KUNST LANDSCHAP ARCHITECTUUR

Stichting Vesting Vlissingen

GEMEENTE VLISSINGEN

OOSTBEER

DE BELEVING VAN EEN VESTING

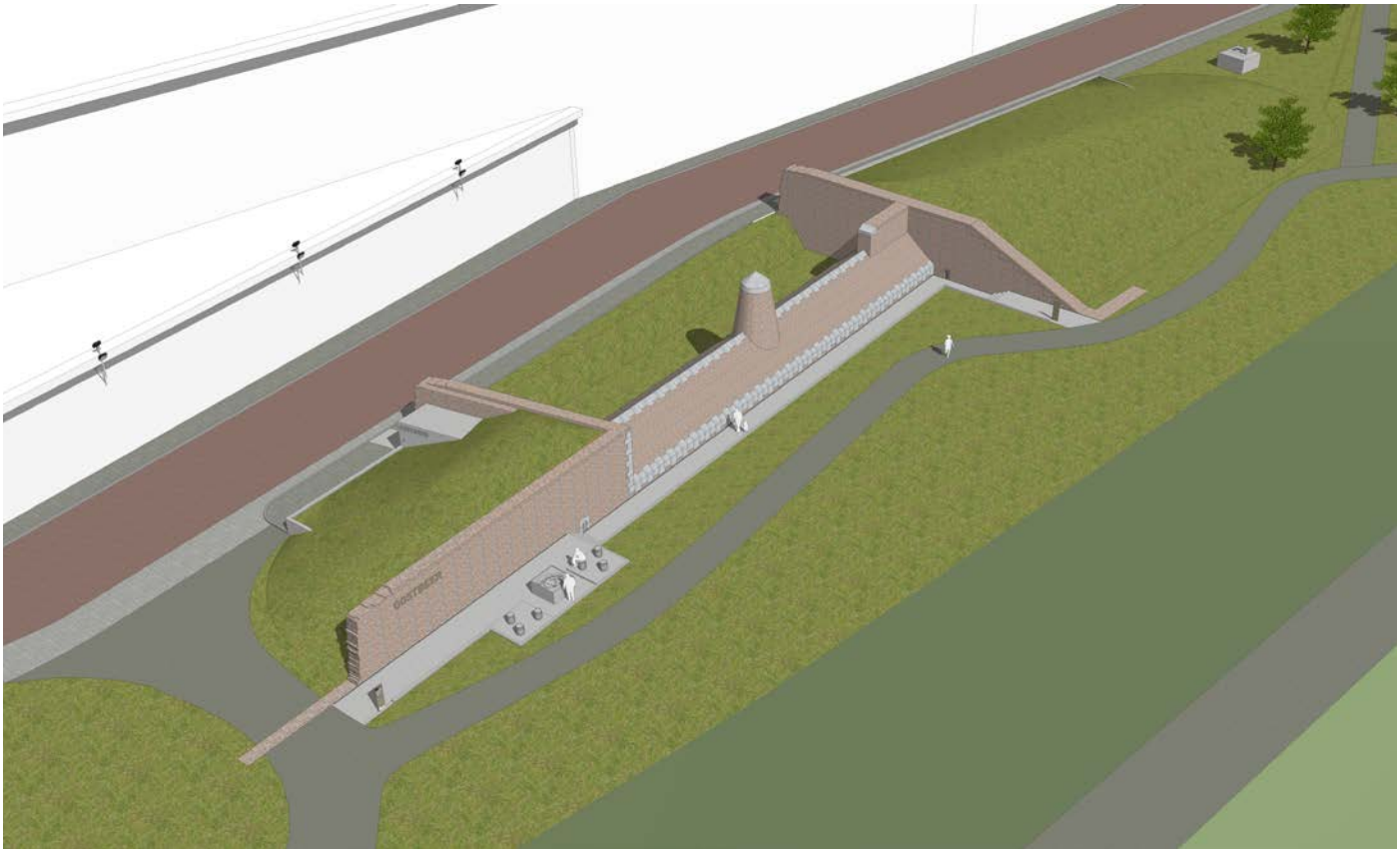

INLEIDING

De Stichting Vesting Vlissingen zet zich in voor het behoud van onderdelen van de vesting van Vlissingen. Vlissingen heeft lang haar eigen historie “verstopt”. De restauratie van de Oostbeer aan de Commandoweg in Vlissingen past in een ontwikkeling om deze verborgen schatten weer zichtbaar te krijgen, zoals de heropening van de kazematten, een reeks informatiepanelen over de geschiedenis van de stad en het beleefbaar maken van de bevrijding van Vlissingen in 1944 bij “Uncle Beach”.

Geschiedenis van Vlissingen
In april 2016 start de restauratie van de Oostbeer. Voor inwoners van Walcheren komt de vesting-geschiedenis van Vlissingen weer tot leven en nu al is merkbaar dat Vlissingers weer trots worden op het verleden van hun stad. Met het zichtbaar maken van onze schatten, ontstaan ook extra attracties voor toeristen waardoor zij wellicht langer in Vlissingen blijven hangen. Meer toeristen in de stad is ook weer goed voor de economie van de stad en de werkgelegenheid.

Draagt u ook een steentje bij?
De restauratie van de Oostbeer is er op gericht om dit unieke onderdeel van de vesting weer toonbaar en toegankelijk te maken. De Oostbeer is een uniek onderdeel binnen de vestingbouw. Aan de voormalige zeezijde is het de bedoeling om o.a. informatiepanelen over de geschiedenis te realiseren. U kunt hiervoor een bijdrage leveren! Voor meer informatie kijk op bladzijde 10 en 11.

Zicht op Vlissingen

HISTORIE

Het valt nu veel minder op, maar Vlissingen was tot de tweede helft van de 19e eeuw een stad voorzien van vestingwerken. Het was een echte vestingstad, met als taak de mond van de Westerschelde te verdedigen.

Vanaf 1867 werden in heel Nederland de vestingstatus van de steden opgeheven. Ook in Vlissingen werd begonnen met de sloop en demping van wallen en stadsgrachten. In Vlissingen is echter aan de zeezijde nog veel bewaard gebleven, omdat de vestingmuren ook als zeedijk dienen. De huidige boulevard de Ruyter bijvoorbeeld, is de 17e eeuwse stadsmuur en de stad heeft nog steeds een onderdeel van een middeleeuwse stadspoort (de Gevangentoren) en een 17e eeuwse waterpoort (het Keizersbolwerk).

Stadsverdediging
Na de Tachtigjarige Oorlog heeft Vlissingen nauwelijks oorlog gekend. Toen in 1795 Vlissingen werd bezet door Napoleontische Troepen had de stad een vesting gebaseerd op 17e eeuwse opvatting. Het was zwaar verouderd. Toen in 1809 de Engelsen troepen Vlissingen veroverden op de Fransen bleek hoe verouderd de stadsverdediging was.

Nadat de Fransen de Engelsen weer hadden verdreven werden direct plannen gesmeed om de stad om te bouwen tot een state of the art vesting. Rondom de stad werd een gordel van versterkingen als extra lunetten (klein vestingwerk met twee schuine, naar buiten gerichte zijden) en bastions gemaakt. Een uniek onderdeel hiervan was de aanleg van een heel bijzondere dam, een beer.

Beer
Om de stad werd een extra gracht gegraven maar aan de zeezijde moest deze afgedamd worden, om te voorkomen dat het land eromheen zou overstromen bij hoog water. Het werd een gemetselde dam in de vestinggracht, die het water van de gracht scheidt van de zee, waar Vlissingen aan ligt. In de vestingbouw noemt men dat een beer. Door deze beer liep een gang. De verdedigers van de stad konden via deze gang vanuit de stad ongezien en veilig naar de verdedigingswallen buiten de stad komen. Via schietgaten in de beer kon de vijand beschoten worden.

Nadeel van zo'n dam is dat de vijand via de dam de stad binnen zou kunnen komen. Daarom heeft de beer een spitse bovenkant, de ezelsrug. Hierdoor is het voor een aanvaller heel moeilijk om balancerend over deze ezelsrug de vesting te bereiken. Door in het midden een "monnik" te plaatsen is het oversteken nagenoeg onmogelijk.

Gangen
Vanuit een onderaardse gang in de beer kon men ook diverse "mijngangen" bereiken, die deels nog steeds aanwezig zijn. Gangen die doorlopen onder de vestingwallen met aan de zijkant nissen waar vaten met kruit geplaatst kunnen worden. In geval van aanval kon een deel van het vestingwerk (het liefst inclusief de aanvallende soldaten) worden opgeblazen.

Zeewering
Na het vertrek van Napoleon en de opheffing van Vlissingen als vesting in 1867 is de beer opgenomen in de zeewering. Begin jaren 80 is een nieuwe Deltadijk aangelegd voor de oude zeedijk, waarmee de vestingwerken binnendijks zijn komen te liggen.

Situatie tijdens de bouw nieuwe zeewering

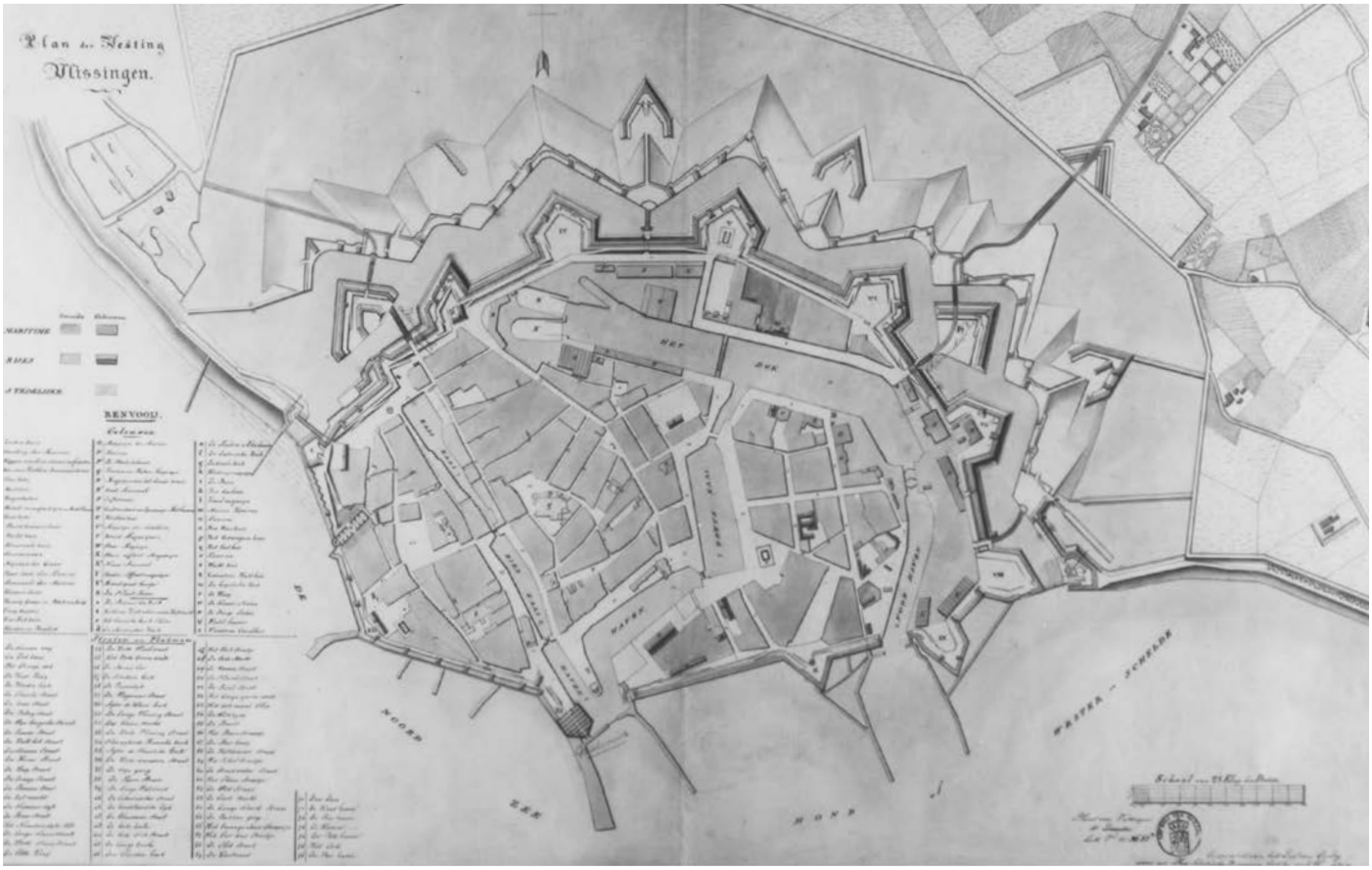

Plan der Vesting, Vlissingen

LOCATIE

COMMANDOWEG

CONCEPT

Vlissingen heeft lang haar eigen historie “verstopt”. De restauratie van de Oostbeer past in een ontwikkeling om deze verborgen schatten weer zichtbaar te krijgen, zoals de heropening van de kazematten, een reeks informatiepanelen over de geschiedenis van de stad en het beleefbaar maken van de bevrijding van Vlissingen in 1944 bij “Uncle Beach”.

Voor inwoners van Walcheren komt de vesting-geschiedenis van Vlissingen weer tot leven en nu al is merkbaar dat Vlissingers weer trots worden op het verleden van hun stad. Met het zichtbaar maken van onze schatten, ontstaan ook extra attracties voor toeristen waardoor zij wellicht langer in Vlissingen blijven hangen. Meer toeristen in de stad is ook weer goed voor de economie van de stad en de werkgelegenheid.

Restauratie
De restauratie van de Oostbeer is er op gericht om dit unieke onderdeel van de vesting weer toonbaar en toegankelijk te maken. Aan de zeezijde moet een plein komen met aansluitend een pad langs de Oostbeer.

Het pad langs de Oostbeer legt ook de gerestaureerde muur bloot en verwijst naar de Westerschelde die voor de bouw van de zeewering tegen deze kant van de Oostbeer lag. Het plein wordt voorzien van een aantal zitobjecten, informatieborden en een betonnen maquette. Hierdoor krijgen bezoekers inzicht in de historie van Vlissingen met als uitgangspunt de Oostbeer.

Modern uiterlijk
Aan de landzijde langs de Commandoweg worden twee nieuwe, moderne entrees gemaakt. Bezoekers kunnen daadwerkelijk door de ondergrondse gangen lopen. Als de stalen toegangsdeuren gesloten zijn, kunnen bezoekers door een raam toch een blik werpen in de Oostbeer. Dit om belangstellenden te enthousiasmeren om tijdens openingstijden alsnog een bezoekje te brengen aan het gangenstelsel.

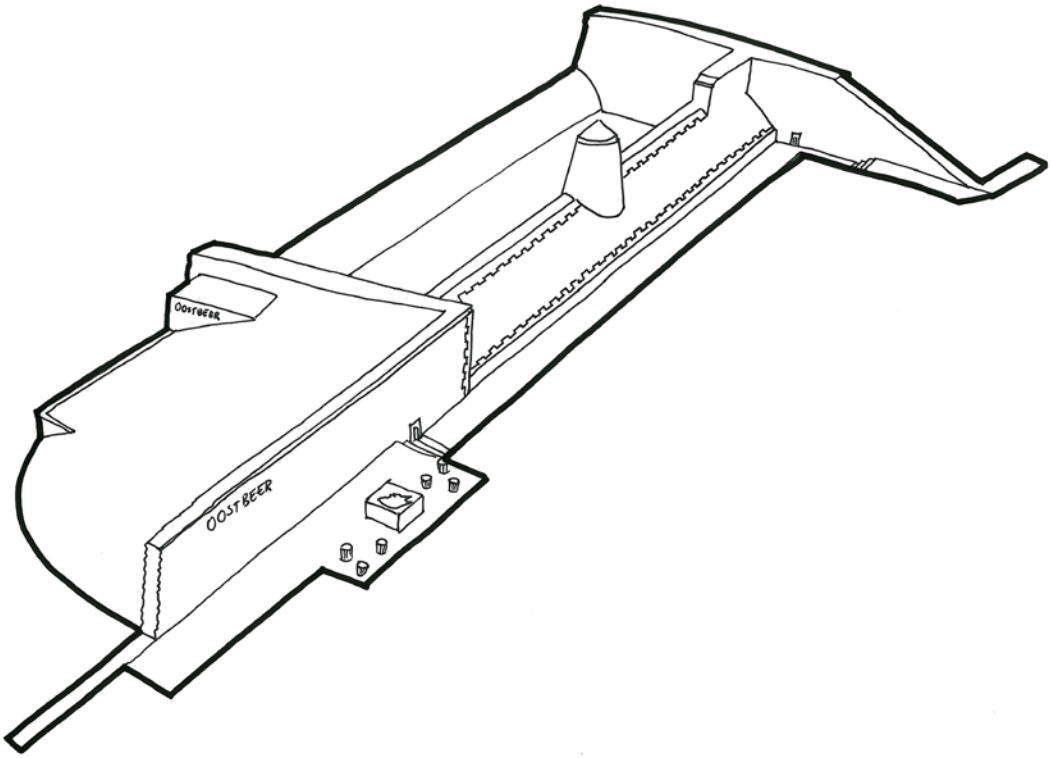

Helpt u mee de herinrichting mogelijk te maken? U kunt een bijdrage leveren!

Draag uw steentje bij!

De start van de restauratie van de Oostbeer is in april 2016 begonnen. Provincie Zeeland draagt € 344.000 bij voor dit project ten laste van Restauratie Rijks Monumenten.

De gemeente Vlissingen levert een bijdrage van € 150.000 in de onrendabele restauratiekosten.

De Oostbeer moet een levendige plek worden waar bezoekers de geschiedenis van Vlissingen kunnen herbeleven. Bovengenoemde kosten betreft alleen de restauratiekosten. Om de Oostbeer toegankelijk te maken voor publiek en ook aan de buitenkant een mooie, verzorgde uitstraling te geven, kunt u helpen met een bijdrage.

Doet u mee?
Het is belangrijk dat de functie en de geschiedenis van de Oostbeer goed wordt aangeduid en de buitenkant wordt aangekleed bijvoorbeeld met informatieborden, naamletters, bankjes om uit te rusten etc. De materialen zijn in dezelfde stijl als bij het herdenkingsgebied Uncle Beach aan de Oranjedijk.
Om de aankleding te kunnen bekostigen vraagt Stichting Vesting Vlissingen aan fondsen, bedrijven, organisaties, inwoners en iedereen die Vlissingen én de Oostbeer een warm hart toedraagt, een bijdrage te leveren. Van klein tot groot, alles is welkom! Of u nu letterlijk een steentje bijdraagt aan de grote metselmuur waar Oostbeer opstaat of een bijdrage levert voor een informatiebord; mede met uw steun kan de Oostbeer een mooie plek met beleving worden. Een aanwinst voor Vlissingen!

Stichting Vesting Vlissingen

Stichting Vesting Vlissingen
Boterbloemlaan 32
4382 XK VLISSINGEN
NL94RABO0169994937
o.v.v. Oostbeer

Contactpersoon: Nienke van Heulen
E-mail: Nvanheulen@vlissingen.nl
Telnr: 0118- 487326 / 06-52868044

IMPRESSIES

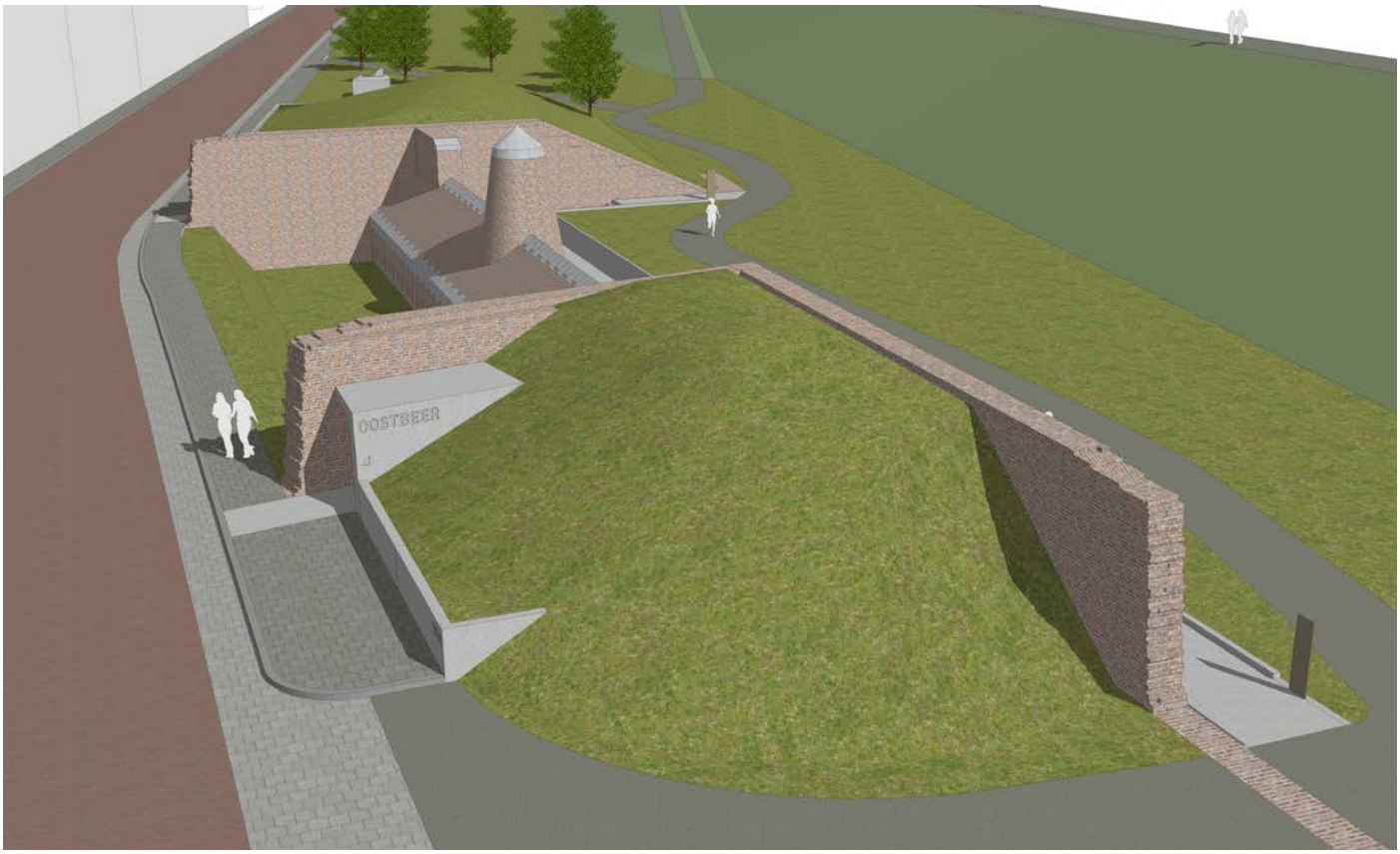
OOSTBEER

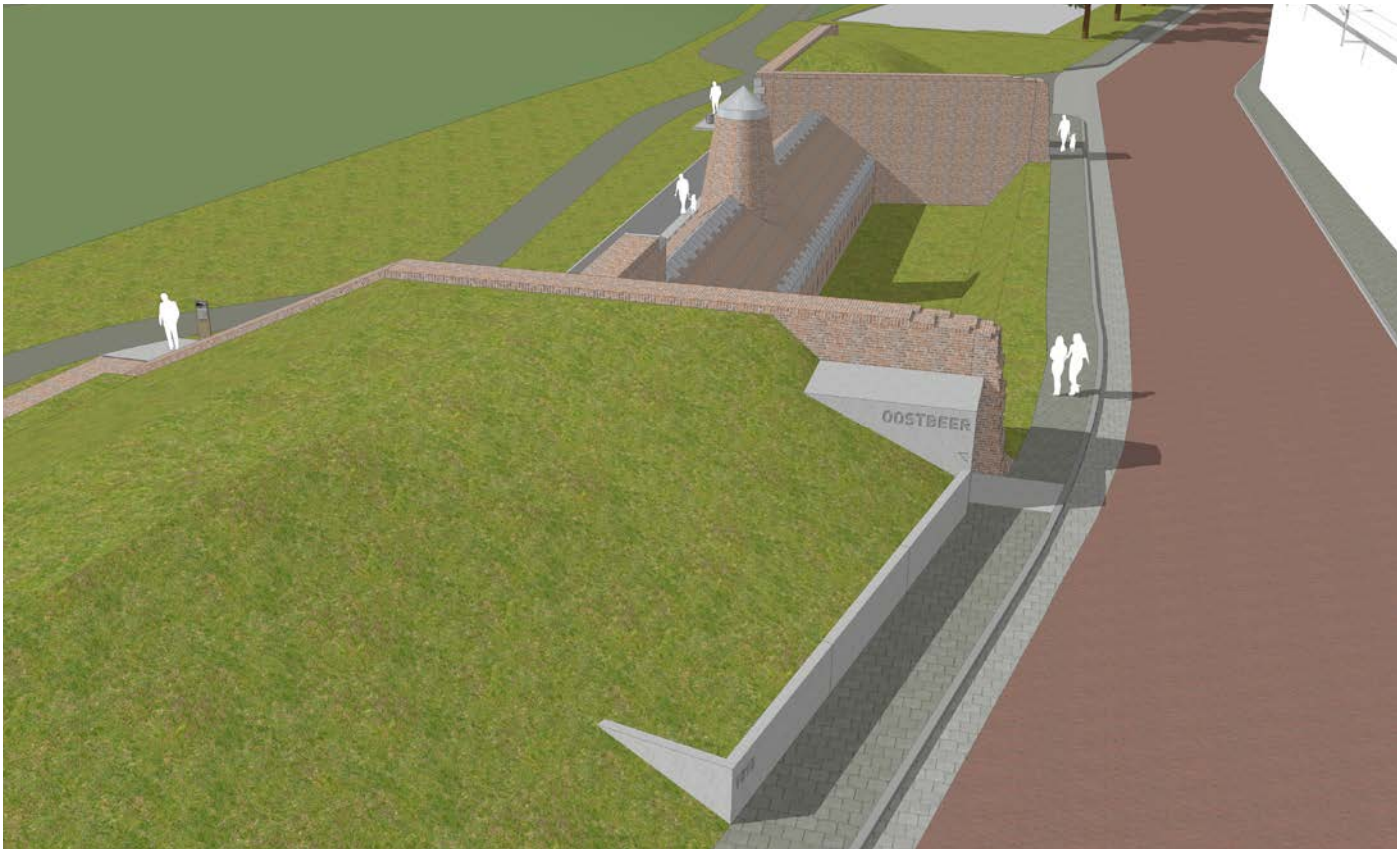
OOSTBEER

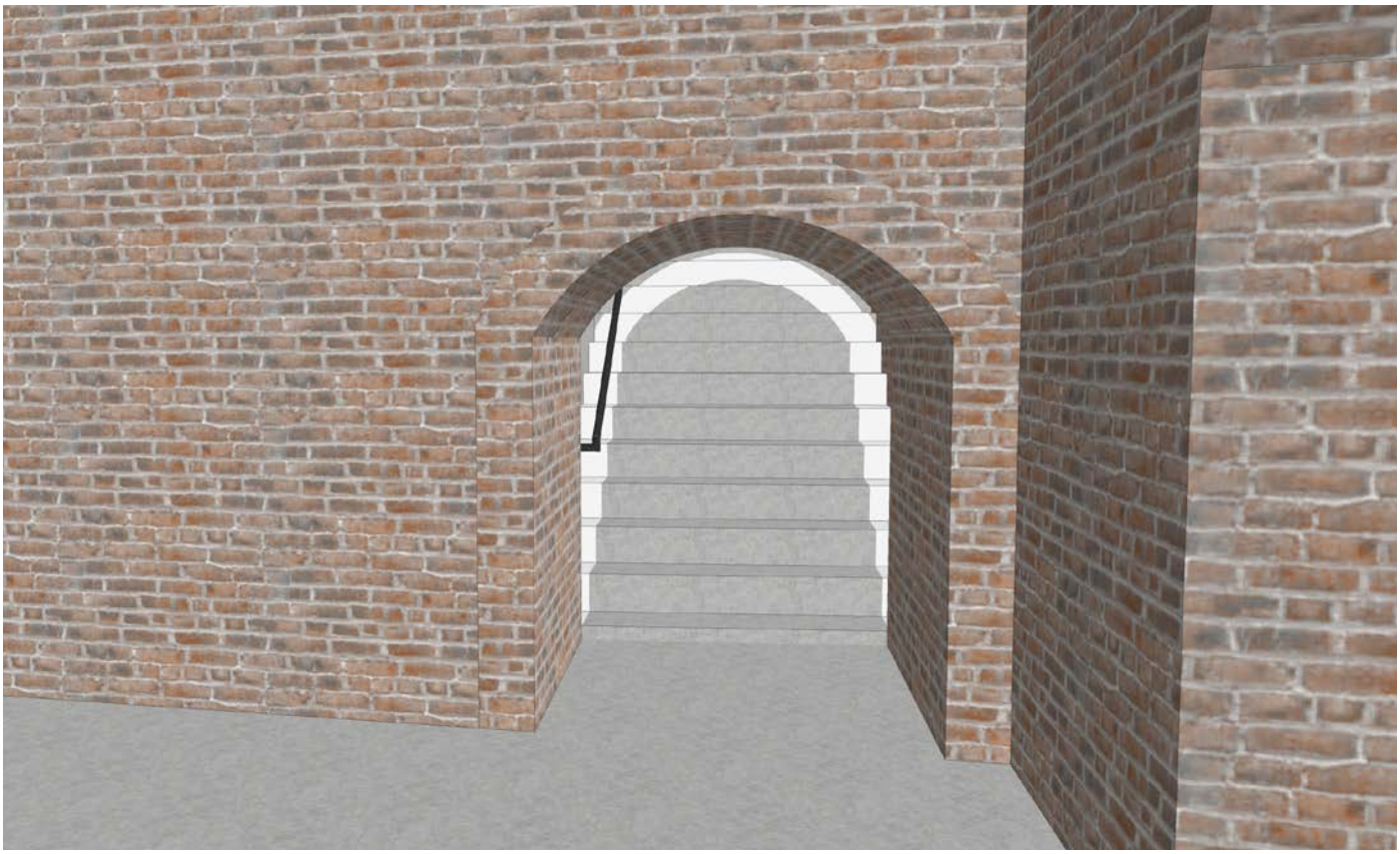

INTERIEUR

Het gangenstelsel wordt gerestaureerd en toegankelijk gemaakt voor bezoekers. Aan beide zijden van de beer worden betonnen trappen gebouwd die de bezoeker naar de entreedeuren aan de Commandoweg leiden. Deze trappen zijn voorzien van de silhouet van de gang die oorspronkelijk onder de huidige Commandoweg doorliep.

Als u een bijdrage levert aan de herinrichting van de Oostbeer, komt uw naam op het sponsorbord te hangen naast de trap.

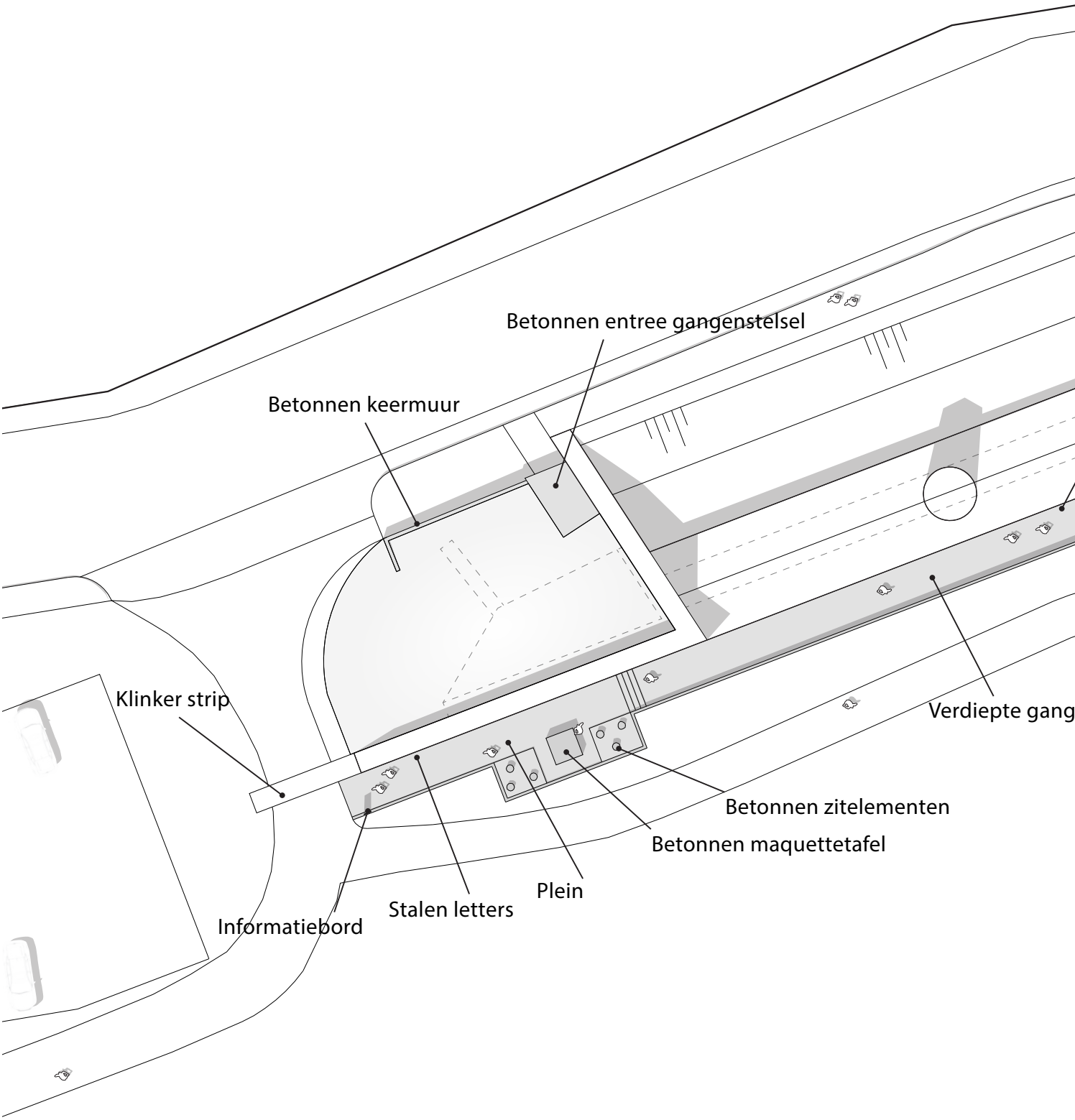
Betonnen entree gangenstelsel
Betonnen keermuur
Klinker strip
Verdiepte gang
Betonnen zitelementen
Betonnen maquettetafel
Plein
Stalen letters
Informatiebord

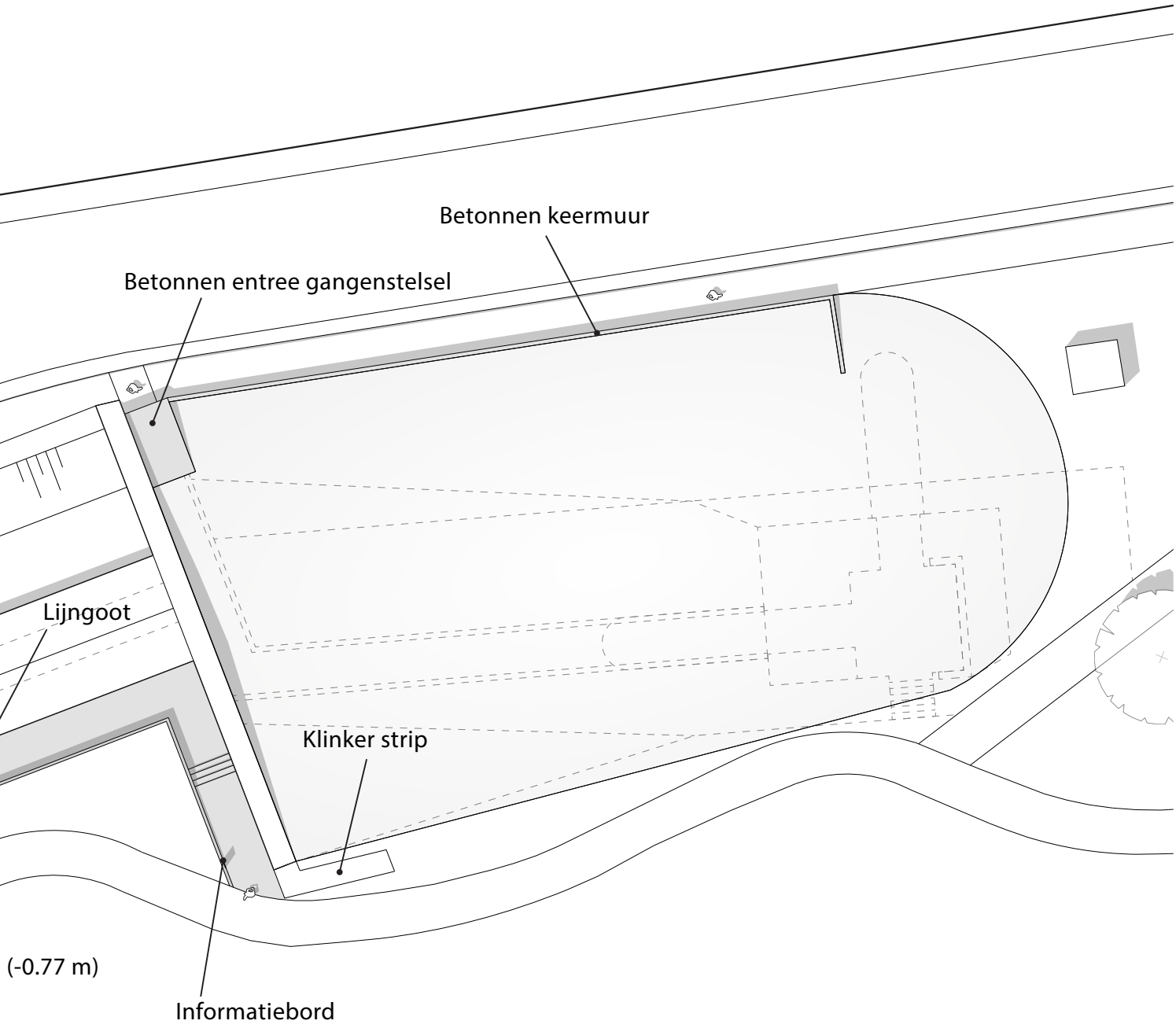

Met uw bijdrage kunnen de toevoegingen op de tekening worden gerealiseerd. Zo wordt de Oostbeer een mooi, aantrekkelijk gebied voor inwoners en toeristen.

BETON

BUSKRUITVAT ZITOBJECT

Dit betonnen zitobject is ontworpen als knipoog naar de buskruitvaten die vroeger in het gangenstelsel stonden. Deze konden worden opgeblazen ter verdediging van de vesting. Dit object leent zich tevens voor plaatsing bij andere locaties binnen de historische vesting Vlissingen.

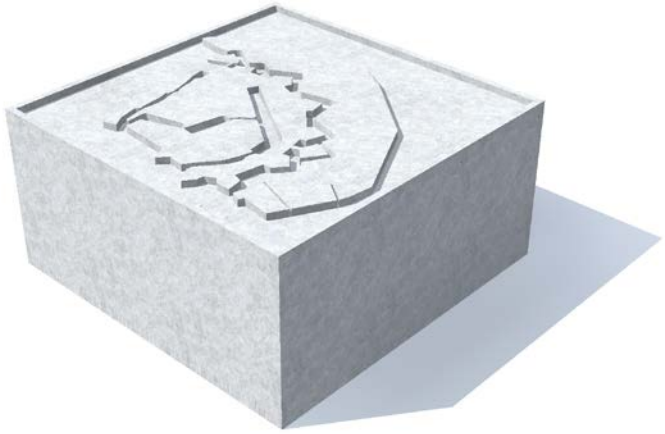

STAAL RAL 7021

MAQUETTE TAFEL

Een betonnen maquette waarbij in 3D de historische vesting Vlissingen wordt gevisualiseerd. Daarbij wordt ingezoomd op de locatie rond de Oostbeer om de bezoekers inzicht te geven hoe dit historische object fungeerde als onderdeel van de vesting.

STAAL RAL 7006 STRUCTURA

STALEN LETTERS

De attentiewaarde vanaf de dijk wordt vergroot door de plaatsing van stalen letters. De letters komen los van de muur en worden op minimale wijze gemonteerd aan het historische object zoals reeds bij de Kazematten en Uncle beach is gebeurd.

STAAL RAL 7006 STRUCTURA

INFORMATIEBORD (3X)

Twee informatieborden worden gepositioneerd rond het object en één boven op de dijk. Deze borden zijn ontworpen in de lijn van de nieuwe borden van de historische route van Vlissingen.

BETON

ENTREES

De betonnen entrees worden als losse onderdelen geplaatst naast de Oostbeer. Ze overdekken de trappen die leiden naar de gang in de beer. Naast de entrees worden betonnen keerwanden geplaatst om de taluds op te vangen.

STAAL RAL 7021

ENTREE DEUR

De entrees worden voorzien van stalen deuren met daarnaast een staand raam die inkijk geeft op de gang.

BETONTEGELS 30 X 30

BESTRATING

De bestrating wordt aangepast aan de nieuwe situatie daarbij wordt gebruik gemaakt van de reeds gebruikte materialen.

BETON

VERDIEPT PAD

Het verdiepte pad wordt gecreëerd door middel van keerwanden en betonnen bestrating. De afwatering vindt plaats middels een lijngoot.

INFORMATIE

Stichting Vesting Vlissingen
Boterbloemlaan 32
4382 XK Vlissingen
Rekeningnummer: NL94RABO0169994937 o.v.v. Oostbeer

Contactpersoon: Nienke van Heulen
E-mail: Nvanheulen@vlissingen.nl
Telefoonnummer: 0118- 487326 / 06-52868044